

Szembenézni a múlttal

A minap kíváncsiságból, begépeltem a „zsidó” szót a Google keresőjébe. A számítógémem egy kattintásra egymillió negyvenezer találatot jelzett. Magam is elcsodálkoztam ezen az elképesztően magas számon, hiszen a magyar zsidóság még a legoptimálisabb felmérések alapján is kevesebb az ország lakosainak egy százalékánál.

Mégis, naponta tucatjával hallunk, látunk és olvasunk a magyar zsidósággal kapcsolatos híreket és eseményeket. Sajnálatos módon egyre bővülnek az antiszemitizmussal foglalkozó témák, és a statisztikai adatok a magyarországi zsidó-ellenes érzések erősödésére utalnak. Ez különösen elszomorító 2014-ben, a magyar holokauszt 70. évfordulójának esztendejében, és figyelmeztet minket a magyar történelmi tudat és a holokauszttal való szembenézés hiányára. Érdeemes lenne megszívlelni a vézskorszak legkiválóbb kutatójának, Randolph L. Braham professzornak a szavait:

„Magyarország más kelet-közép-európai országokhoz hasonlóan elmulasztotta vállalni annak a felelősségét, ami zsidó közösségeivel történt 1944-ben. Ehelyett csak arra történt próbálkozások, hogy minden felelősséget a német nácikra, illetve a Szálasi-korszak magyar nyilasaira hárítsanak. Ez persze nem változtat a tényen, hogy a magyarországi zsidók elhurcolására és megsemmisítésére 1944

márciusa és júliusa között - Horthy Miklós kormányzása és a Sztójay-kormány alatt - került sor.”

Randolph L. Braham professzor

„Nagyon sok magyar a szíve mélyén sajnálja és szégyelli, ami történt. Többségük - egy dicső, tisztességes és becsületes nemzetkép megőrzése érdekében - mégis szükségét érzi, hogy bagatellizálja Horthy szerepét, és felmentse őt a felelőssége alól. A magyaroknak igenis nyíltan és őszintén szembesíteniük kell magukat saját történelmükkel. Anélkül, hogy tudatában lennének és megértenék azt, mi történt ebben az országban 1918 és 1945, és főként 1944 márciusa és júliusa között, a most felnövő generációk nem lesznek képesek egy valóban szabad, demokratikus államot alkotni. Nem lehet demokratikus társadalmat építeni hazug alapokon”.

Még az ősszel egy Budapesten élő katolikus barátom, egyetemi oktató, megkérdezte, van-e a zsidó rabbinikus irodalomban avagy a zsidó vallásfilozófiában olyan útmutatás, ami segítheti tanítványait, de egyben az

ország lakosságát is, hogy a múlttal szembe tudjanak nézni, és újrakezdve, egy szebb és boldogabb jövőt építhessenek.

A középkori zsidó filozófus, Majmuni Mózes, - akit a zsinagóga sasmadarának, valamint könyve után a tévelygők útmutatójának is neveznek -, tanításai alapján egy három lépcsős megoldás tűnik ésszerűnek:

1. Megbánás, ami a bűnök felismerésére utal.
2. Elhatárolódás, ami a jogtalan és igazságtalan tettek elutasítását jelenti.
3. Elhatározás, eltökélt szándék, hogy a múlt bűnei semmilyen körülmények között nem ismétlődhetnek meg.

Októberben a Budapesten megrendezett „Zsidó élet és antiszemitizmus a mai Európában” című konferencián elhangzott beszédemben utaltam arra, hogy csak a Majmuni Mózes által javasolt vezérelvek keretében lehet sikeres és értelmes a magyar holokauszt 70. évfordulójára való emlékezés. Csakis így lehet 2014 a nemzeti megbékélés és megbocsátás esztendeje.

Raj Ferenc beszéde az októberi „Zsidó élet és antiszemitizmus a mai Európában” konferencián

Talán akkor majd méltán idézhetjük József Attila szavait:

*„A harcot, amelyet őseink vívtak,
békévé oldja az emlékezés
s rendezni végre közös dolgainkat,
ez a mi munkánk; és nem is kevés.”*

Szeretettel:

Feri

Februári programjaink

Ha másképpen nem jelezzük, akkor programjaink helyszíne a Bálint Ház első emeleti Macesz terme (1065 Budapest, Révay u. 16.).

február 3. hétfő 18:00 A könyv(ek) népe - a szóbeli és az írott tan a zsidóság történetében <i>5. Misna: a szóbeli tan első lejegyzése. Bepillantás az egyes "rendek" témáiba, szövegolvasással</i>
február 7. péntek 17:30 Bevezetés a zsidó liturgiába 18:30 Kabbalat Sabbat
február 10. hétfő 18:00 A könyv(ek) népe - a szóbeli és az írott tan a zsidóság történetében <i>6. Talmud: "az interpretáció végtelen tengere". A Talmud története, felépítése, szerepe a zsidó történelemben. Mi mindent találunk egy Talmud-lapon?</i>
február 14. péntek 17:30 Bevezetés a zsidó liturgiába 18:30 Kabbalat Sabbat
február 17. hétfő 18:00 A könyv(ek) népe - a szóbeli és az írott tan a zsidóság történetében <i>7. Midrás: zsidó "Párhuzamos történetek". Bibliai történetek és rabbinikus értelmezésük a Midrásban.</i>
február 21. péntek 17:30 Bevezetés a zsidó liturgiába 18:30 Kabbalat Sabbat
február 24. hétfő 18:00 A könyv(ek) népe - a szóbeli és az írott tan a zsidóság történetében <i>8. Aggáda és a héber mese a "szent iratok" és a "profán írásbeliség" között.</i>
február 28. péntek 17:30 Bevezetés a zsidó liturgiába 18:30 Kabbalat Sabbat

**Szeretettel várunk minden érdeklődőt
rendezvényeinken!**